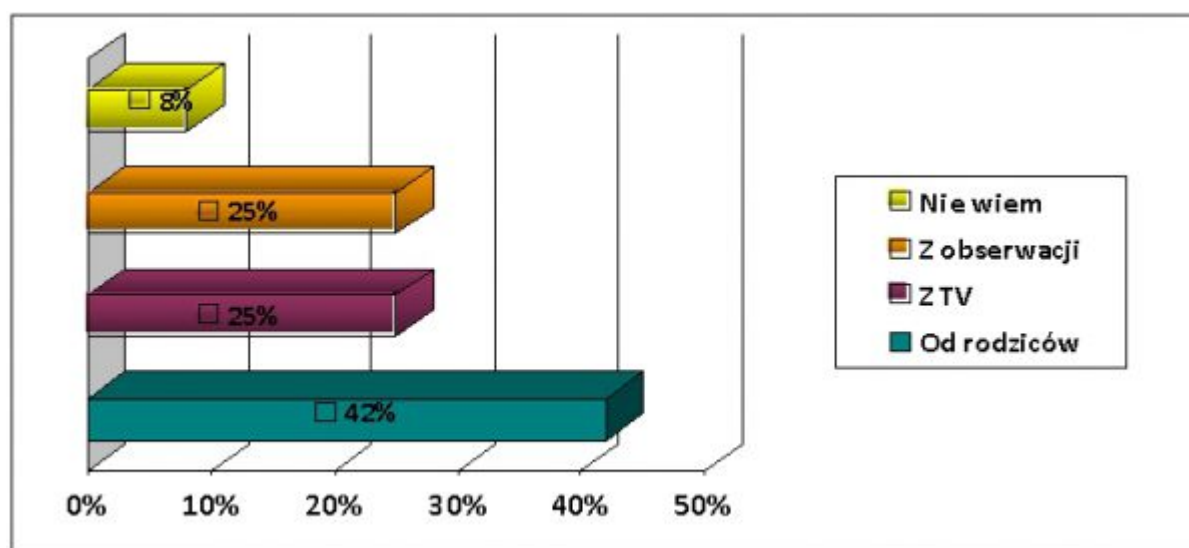

Zawody w opinii przedszkolaków

Związek ze znajomością zawodów miało również pytanie o treści: *Skąd zdobywasz wiedzę o pracy i zawodach?* Badani respondenci podali kilka źródeł, z których czerpią wiedzę o świecie pracy i świecie zawodów. Zgromadzone dane, ilustrujące wypowiedzi dziewczynek przedstawia [Wykres nr 39]:

Wykres nr 39. Źródło wiedzy o pracy i zawodach – dziewczynki.

Źródło: opracowanie własne.

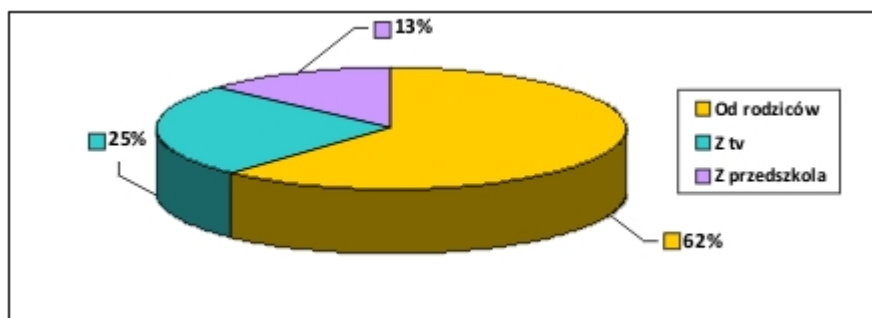
Dziewczynki gromadzą wiedzę na temat pracy i zawodów, głównie od swoich *rodziców*. Takiej odpowiedzi udzieliło 42% (5 osób) respondentek. Po 25% (po 3 osoby) za źródło informacji uznaje przede wszystkim *telewizję* oraz *obserwację*. Zaledwie jedna dziewczynka nie potrafiła udzielić odpowiedzi na zadane pytanie.

Powyższe dane wskazują na to, że to rodzice są głównym źródłem wiedzy o pracy i zawodach. Zwykle oni są dla dziecka największym autorytetem, który stanowi wzór do naśladowania, nie dziwi więc fakt, że środowisko rodzinne przekazuje dziecku niezbędną wiedzę z zakresu preorientacji zawodowej. Niestety w

wypowiedziach dzieci pojawiła się również *telewizja*, która według mnie nie powinna być zbyt często oglądana przez dzieci, a jeśli już, to tylko pod kontrolą osoby dorosłej. Ciekawe wydają się natomiast opinie dzieci, na temat *obserwacji*. Myślę, że pozytywnym przejawem jest zdobywanie wiedzy i nauka za pomocą osób z bliskiego otoczenia.

Wypowiedzi chłopców również były interesujące, ich zakres ilustruję w poniższym wykresie.

Wykres nr 40. Źródło wiedzy o pracy i zawodach ? chłopcy.

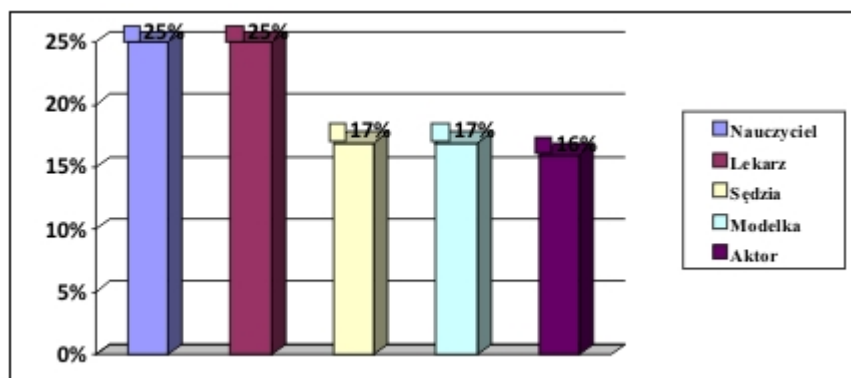
Źródło: opracowanie własne.

Zarówno u dziewczynek, jak i u chłopców najczęściej pojawia się odpowiedź: *rodzice* 62% (5 osób). Na drugim miejscu także znalazła się *telewizja* 25% (2 osoby), w dalszej kolejności ułożone zostało przedszkole 13% (1 osoba).

Odpowiedzi u dziewczynek i chłopców są podobne, co świadczy o tym, że płeć nie odgrywa znaczącej roli w pozyskiwaniu informacji o świecie pracy i świecie zawodów. Wiedzę na ten temat dzieci czerpią głównie od *rodziców*, z *telewizji* i z *przedszkola*. Należy podkreślić, że są to trzy środowiska, z którymi mają one największą styczność.

Obszar zagadnień preorientacji zawodowej prezentuje treść kolejnego pytania, dotyczącego uznawania zawodów zdaniem dzieci za najciekawsze. Odpowiedzi dziewczynek prezentują się w następujący sposób |Wykres nr 41|:

Wykres nr 41. Najciekawsze zawody w opinii dziewczynek.

Źródło: opracowanie własne.

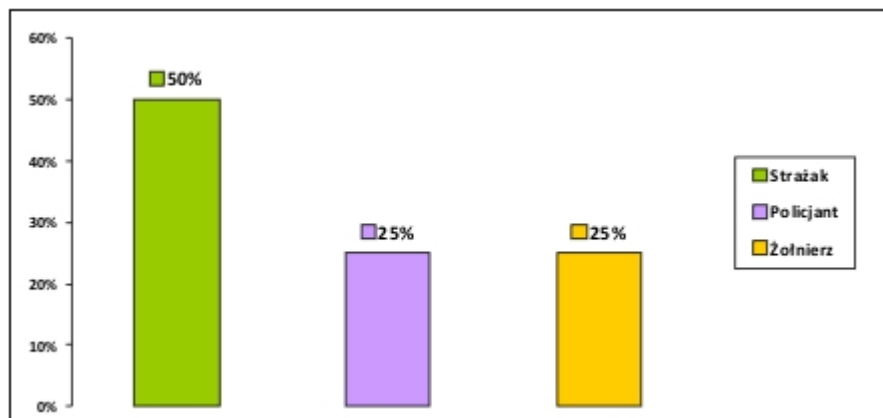
Zdaniem respondentek, najciekawsze zawody to: *nauczyciel* oraz *lekarz*. Taką odpowiedź udzieliło po 25% dziewczynek (2×3 osoby). Następny w kolejności jest *sędzia* oraz *modelka*, tak odpowiedziało po 17% respondentek (po 2 osoby). Dwie osoby z badanej grupy (16%), uważają, że najciekawszy zawód, to *aktor*.

Wydaje mnie się, że odpowiedzi są wynikiem kontaktu z przedstawicielami różnych zawodów. Z nauczycielem widują się w przedszkolu, kojarzy im się on z osobą miłą, organizującą ciekawe zabawy, potrafiącą nauczyć i wysłuchać. W przypadku lekarza, można przypuszczać, że gro małych dzieci, które uczęszcza do przedszkola, często choruje i w związku z tym odbywa wizyty u specjalisty. Ten fascynuje je poprzez badanie ciekawymi narzędziami i instrumentami, wypisywanie recepty itp. Najmłodszy niejednokrotnie w swoich zabawach naśladował oba te zawody, a szczególnie dziewczynki, które cechuje instynkt opiekuńczy.

Moim zdaniem wybór *sędziego*, *modelki* i *aktora* podyktowany był tym, że dziecko widziało osoby wykonujące ten zawód w telewizji, gdyż nie są to zawody, z którymi dzieci częstą mają styczność.

Chłopcy wybierali typowo męskie profesje, ich zamiłowanie zapewne podyktowane było znajomością treści z bajek, gier oraz opowiadań. Prezentowane dane przedstawiam w poniższym wykresie.

Wykres nr 42. Najciekawsze zawody zdaniem chłopców.

Źródło: opracowanie własne.

W kategorii najciekawszego zawodu, największą popularnością cieszył się *strażak*. Wybrała go połowa chłopców, czyli 4 osoby. Tuż za nim ułokował się *policjant* 25% (2 osoby) i *żołnierz* 25% (2 osoby). Można przypuszczać, że zawody te robią na chłopcach wrażenie – w przypadku policjanta oraz żołnierza, ze względu na mundur i broń, a u strażaka z powodu stroju, hełmu oraz wozu strażackiego.

Związek z preorientacją zawodową i marzeniami o zawodzie miało pytanie, kim dzieci chcą zostać jak dorosną. Respondenci poproszeni zostali również o wyjaśnienie swojego wyboru.

Wypowiedzi dziewczynek przedstawia |Tabela nr 9|:

Tabela nr 9. Marzenia o zawodzie według opinii dziewczynek.

Lp.	Zawód	Dlaczego?
1.	Fryzjerka	bo to „fajny” zawód
2.	Dentystka	bo lubię chodzić do dentysty
3.	Projektantka mody	bo lubię ubrania
4.	Kwiaciarka	bo kocham kwiaty
5.	Pielęgniarka	nie wiem

6.	Pielęgniarka	bo lubię ludzi
7.	Doktor	bo to „fajny” zawód
8.	Fryzjerka	bo lubię fryzury
9.	Nauczycielka	bo lubię mówić
10.	Modelka	bo lubię ładnie wyglądać
11.	Kwiaciarka	bo kwiaty ładnie pachną
12.	Fryzjerka	bo mam ładne włosy

Źródło: opracowanie własne.

Dziewczynki najchętniej wykonywałyby zawód *fryzjerki*, *kwiaciarki* oraz *pielęgniarki*. Wytłumaczenie, dlaczego właśnie ten zawód, zazwyczaj rozpoczynały od słów: „bo lubię”. Małe dzieci nie planują swojej przyszłej pracy ze względu na korzyści majątkowe, tylko zgodnie z tym, jakie posiadają marzenia i zainteresowania.

Wyniki chłopców także umieszczone zostały w układzie tabeli, którą prezentuje poniżej.

Tabela nr 10. *Marzenia o zawodzie według opinii chłopców.*

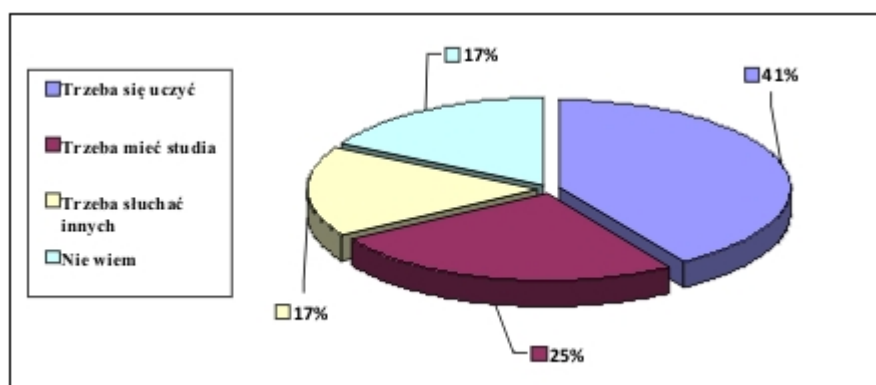
Lp.	Zawód	Dlaczego?
1.	Detektyw	bo lubię oglądać serial „Detektywi”
2.	Kwiaciarz	bo lubię kwiaty
3.	Żołnierz	bo lubię strzelanie
4.	Piłkarz	bo lubię oglądać mecze
5.	Piłkarz	bo lubię grać
6.	Żołnierz	bo się „fajnie” strzela
7.	Strażak	bo to „fajny” zawód
8.	Strażak	bo ratuje ludzi

Źródło: opracowanie własne.

Chłopcy przede wszystkim chcieliby być *piłkarzem, strażakiem* lub *żołnierzem*. Wyjaśnienie wyboru również argumentowali słowami: „bo lubię” lub „bo to fajny zawód”. Tylko jeden respondent udzielił odpowiedzi bardziej rozwiniętej, że chciałby być *strażakiem, bo ratuje on ludzi*.

Pytanie o przyszłość zawodową dzieci w wieku przedszkolnym wiąże się z zakresem wykonywania danej czynności. W związku z powyższym, dzieci zapytane zostały o to, czy wiedzą, co trzeba zrobić, aby wykonywać zawód, który wymieniły, jako swój wymarzony. Odpowiedzi dziewczynek przedstawia |Wykres nr 43|:

Wykres nr 43. *Zdanie dziewczynek na temat tego, co trzeba zrobić, aby wykonywać wybrany przez siebie zawód.*

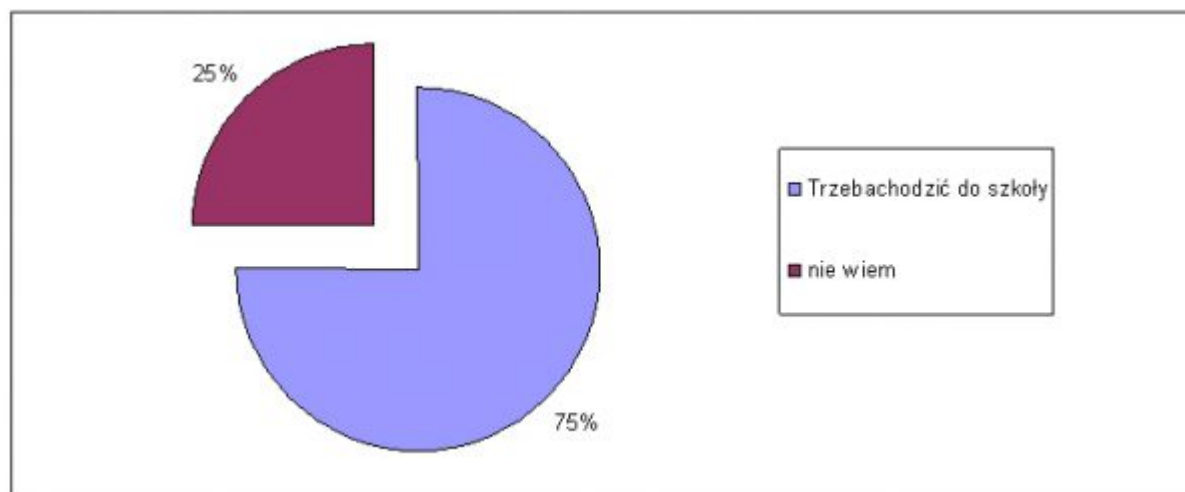
Źródło: *opracowanie własne.*

Powyższe wyniki wykazują, że dziewczynki są świadome tego, że aby wykonywać dany zawód, należy przede wszystkim zdobyć wykształcenie. Nie mniej ważne staje słuchanie i czerpanie wiedzy od innych osób. Respondentki za najważniejsze w kolejności uznały: naukę 41% (5 osób), posiadanie studiów 25% (3 osoby) i chęć słuchania 17% (2 osoby). Dwie dziewczynki (17%) nie udzieliły żadnej odpowiedzi na zadane pytanie.

Odpowiedzi chłopców były prawie jednogłośnie, również wspominali oni przede wszystkim o edukacji. Zgromadzone dane ilustruje |Wykres nr 44|.

Wykres nr 44. *Zdanie chłopców na temat tego, co trzeba zrobić,*

aby wykonywać wybrany przez siebie zawód.

Źródło: opracowanie własne.

Większość chłopców, bo aż 75% (6 osób) jednogłośnie odpowiedziała, że aby wykonywać zawód, który wybrali za wymarzony, *należy chodzić do szkoły*. Pozostałe 25% (2 osoby) stwierdziło, że nie wiedzą, jakie warunki trzeba spełnić, by wykonywać zadeklarowany przez siebie zawód.

Zagadnienie preorientacji zawodowej wiąże się także z dziecięcymi marzeniami o zawodzie. Jej miejsce uwidacznia się w ich fascynacjach o danym zawodzie. Zadając dzieciom pytanie *czy z wybranym przez siebie zawodem wiążą się jakieś marzenia* chciałam sprawdzić, jaki procent badanej grupy wiąże swoje marzenia ze światem pracy i światem zawodów. Większość respondentów, bo aż 80% (16 osób), odpowiedziało, że wybór zawodu, który chcą wykonywać w przyszłości, wiąże się z ich marzeniami. Jedynie 20% dzieci (4 osoby), nie umiało odpowiedzieć na to pytanie. Na kolejną kwestię: *Czy chciałbyś/chciałabyś, żeby twoje marzenie o zawodzie w przyszłości spełniło się i dlaczego* wszystkie dzieci, jednogłośnie odpowiedziały, że chcą, aby ich marzenie o zawodzie w przyszłości się spełniło. W związku z powyższym, należy podkreślić, że marzenia o zawodzie mają zasadniczy związek z preorientacją zawodową.

Punkt widzenia związany z preorientacją zawodową łączy się

także z otoczeniem, w jakim przebywa dziecko. Zadałam respondentom pytanie odnoszące się do zawodu wykonywanego przez rodziców. Miało ono na celu sprawdzenie, czy dzieci wiedzą, jakie zawody wykonują ich rodzice. Dokładnie 55% (11 osób), opisywało czynności, jakie wykonują ich rodzice w pracy, bez podania konkretnej nazwy zawodu. Przykładowo: *mama pracuje przy komputerze; mama pracuje w kuchni; tata jest w biurze, buduje domy, reperuje samochody* itp. Jedynie 20% (4 osoby) wymieniło zawody obojga rodziców, podając ich poprawną nazwę, a 25% (5 osób) odpowiedziała tylko: *nie wiem*.

Na kwestię: *Co robi twój tata i mama w pracy* dziewczynki potrafiły, bardziej niż chłopcy, opowiedzieć o czynnościach, które wykonuje mama, a chłopcy lepiej niż dziewczynki, umieli scharakteryzować czynności wykonywane przez tatę. Dzieci chętnie opowiadały o działaniach, jakie wykonują ich rodzice, ale nie zawsze były one precyzyjnie sformułowane. Ich odpowiedzi często miały formę ogólnikową, np. *tata robi coś w komputerze, mama pracuje z ludźmi*.

Zadając pytanie: *Czy rodzice opowiadają ci o pracy, którą wykonują* większość dzieci 65% (13 osób), odpowiedziała, że rozmawia z rodzicami o ich pracy, a temat jest ciekawy i interesujący. Reszta grupy badawczej, czyli 45% (9 osób) nie rozmawia z rodzicami o pracy, a jeśli coś na ten temat usłyszą, to zaraz zapominają.

Obszar preorientacji zawodowej zawiera się także w dziecięcych wytworach pracy. Zakres czynności domowych, jakie wykonują najmłodszy ma w tym przypadku niebagatelne znaczenie. Respondenci usłyszeli pytanie dotyczące tego, czy pomagają rodzicom w domowych obowiązkach. Zdecydowana większość, bo aż 80% (16 osób), pomaga rodzicom, ale część z odpowiadających podkreśliła, że nie robi tego z przyjemnością. Chłopcy wspominali, że rodzice każą im sprzątać, a oni *wolą grać w piłkę*, a dziewczynki mówiły np. że muszą pomagać, *bo nie dostaną ulubionej lalki*. Pozostałe 20% (4 osoby) stwierdziło, że nie ma w domu żadnych obowiązków, ale chce pomagać i nie

czeka na polecenia rodziców.

Kolejne pytanie z zakresu wytworów pracy odnosiło się do rodzaju czynności domowych i obowiązków, które dzieci lubią najbardziej wykonywać. Część przedszkolaków podawała czynności, które wiązały się z zawodem, wymienianym jako ten wymarzony. Obowiązki domowe określane były nie jako czynności, które muszą wykonywać i które niejako są nakazem, ale takie, które lubią. Przykładowo: *opiekuje się zwierzątkami; sprzątam pokój i dbam o swoje zabawki; opiekuje się moim młodszym braciszkiem; piekę z mamą ciasto; dbam o kwiaty w domu.*

Miejsce preorientacji zawodowej określają także dziecięce zabawy, których nie można pominąć przy jej omawianiu. Ostatnie pytanie z kwestionariusza wywiadu dotyczyło ulubionych zabaw najmłodszych. Jedynie 25% dzieci (5 osób) powiązało zabawę z marzeniami zawodowymi. Pozostałe odpowiedzi znacznie odbiegały od tych mających z nimi związek. Dzieci podawały zupełnie inne zabawy i czynności, niż te, które wymieniały poprzednio. Te, wiążące się zawodowymi aspiracjami, przedstawiają się następująco: chłopcy – lubię grać w piłkę (*piłkarz*), strzelać z pistoletów (*żołnierz*) i bawię się wozami strażackimi (*strażak*), dziewczynki – lubię się przebierać (*modelka*) i czesać swoje lalki (*fryzjer*).

Wyobrażenia i spostrzeżenia dzieci odnośnie ludzkiej pracy wyrażone zostały także w ich pracach plastycznych, do których należały rysunki. Najmłodszy, w trakcie przebiegu badań, poproszeni zostali o narysowanie wybranego przez siebie przedstawiciela zawodu. Dowolność wyboru sprawiła, że na kartkach papieru pojawiali się pracownicy z różnych dziedzin gospodarczych.

Przypuszczam, że większość prac przedstawia zawód, jaki dzieci chciałyby wykonywać w przyszłości. Pojawiła się m.in. fryzjerka, kwiaciarka, piłkarz, żołnierz, policjant itp., a więc te, które dzieci wymieniały, jako wymarzone.

Przedstawione postacie, w dużym stopniu odzwierciedlają rzeczywiste zawody, bowiem na rysunkach pojawiły się także narzędzia pracy, jakie wykorzystywane są do danego zawodu. Wkład pracy dzieci świadczy o tym, że wykonały one zadanie z dużą starannością i sumiennością.

Do niniejszej pracy dołączam kilka najciekawszych rysunków, jakie wykonały dzieci w wieku przedszkolnym.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.